

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ ขอบเขตของการวิจัย และประเด็นที่จะทำการวิจัยและสามารถตอบสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ได้ครบถ้วนจึงได้กำหนดขั้นตอนในการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาคมหมู่บ้านที่เป็นตัวแทนประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป หมู่บ้านละ 10 คน จำนวน 15 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 150 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง. 2555 : 5)

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

ที่	หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง (ประชากร)
1	บ้านแวง หมู่ที่ 1	10
2	บ้านบัว หมู่ที่ 2	10
3	บ้านโนนแท่น หมู่ที่ 3	10
4	บ้านแกสีดลัน หมู่ที่ 4	10
5	บ้านบัว หมู่ที่ 5	10
6	บ้านหนองเทิง หมู่ที่ 6	10
7	บ้านหนองยูง หมู่ที่ 7	10

ที่	หมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่าง (ประชากร)
8	บ้านจอมศรี หมู่ที่ 8	10
9	บ้านจี้เหล็ก หมู่ที่ 9	10
10	บ้านเขวา หมู่ที่ 10	10
11	บ้านหนองหิน หมู่ที่ 11	10
12	บ้านฝาง หมู่ที่ 12	10
13	บ้านแวง หมู่ที่ 13	10
14	บ้านโคกสาย หมู่ที่ 14	10
15	บ้านพลาญชัย หมู่ที่ 15	10
รวม		150

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ โดยมีลักษณะและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ อายุ สถานะ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา บทบาทในชุมชน และความคาดหวังในผลประโยชน์

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย การเตรียมการจัดทำแผน การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา การจัดทำรายละเอียดโครงการและกิจกรรมการพัฒนา การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี และการอนุมัติและ

ประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72 - 73)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 นำข้อมูลจากกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในการวิจัย

2.3 ร่างแบบสอบถามนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความครบถ้วน ครอบคลุม การใช้ภาษา โครงสร้างและรูปแบบการตั้งคำถาม เสร็จแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำให้สมบูรณ์

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและเพื่อความสมบูรณ์ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยวิธีการ IOC (Index Of Congruence) (ไพศาล วรคำ. 2552 : 141) เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ให้คะแนน +1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน 0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน -1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตรและนำข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ไปทดลองใช้ (Try out) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีสูตรคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยการแปลความ คือ

ถ้า $IOC \geq 0.5$ แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดวัตถุประสงค์ข้อนั้นจริง
 ถ้า $IOC < 0.5$ แสดงว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดวัตถุประสงค์ข้อนั้น

3.2 ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

3.2.1 นายพนารักษ์ ประทุมจันทร์ ตำแหน่งบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.2.2 นางสุวรรณา ณ กาศสินธุ์ ตำแหน่งครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.2.3 นายสุวรรณ ฆารไชย ตำแหน่งครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโคกศรีเมือง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (คณิตศาสตร์) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

3.3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญการวิจัยมาพิจารณาปรับปรุงข้อบกพร่องแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาคม องค์การบริหารส่วนตำบลจังหาร อำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 40 คน แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับ โดยรวม (Item Total Correlation) ได้ค่าระหว่าง 0.20 – 0.87 และหาค่าความเชื่อความเชื่อมั่น

ของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบราค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) ได้ค่าเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ช่วยแจกจ่ายแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัว จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พร้อมด้วยแบบสอบถาม ไปขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปขอความร่วมมือด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องทุกฉบับ ปรากฏว่าครบสมบูรณ์ ถูกต้องทุกฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อกำหนดให้คะแนน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 100) ดังนี้

เป็นประจำ	กำหนดให้ 5 คะแนน
บ่อยครั้ง	กำหนดให้ 4 คะแนน
บางครั้ง	กำหนดให้ 3 คะแนน
นานๆ ครั้ง	กำหนดให้ 2 คะแนน
ไม่เคย	กำหนดให้ 1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้ว ไปประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปพร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ได้รวบรวมได้จะนำมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนลงในแบบรหัส (Coding Form) หลังจากนั้น จึงนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งประกอบด้วย สถิติที่ใช้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่และค่าร้อยละ
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสมมติฐานการวิจัยคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์วัดระดับดังนี้ (รวีวรรณ ชินะตระกูล, 2542 : 61)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อหาสมมติฐานการวิจัย คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise ซึ่งตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม

4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมสนกรนำแผนไปปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำเสนอในรูปแบบบรรยายเชิงพรรณนา